

ऐतिहासिक पत्र-स्तम्भ

भारतको विहारस्थित सिवान जिल्लामा नेपाली नामले प्रसिद्ध महेन्द्रेश्वर मन्दिरका विषयमा अध्ययन गर्न खटाइएको पुरातत्त्व विभागको टोलीले आफ्नो प्रतिवेदन साथ असार २८ गते २०४१ का दिन पेश गरेका सामग्री मध्ये यी कागत पनि समावेश भएको हुँदा अनुसन्धाताहरूलाई कुनै न कुनै रूपमा उपयोगी होला भन्ने ठानी यहाँ जस्ताको तस्तो पाठ दिइएको छ ।

स्वस्तिश्री सर्वोपमाजोग्य श्री ३ वावु रामहीनसिंह साहेव इ त वावु लक्ष्म प्रसादशाहिकृतप्रणाम आगे आयाका पत्र पाया अत्यन्त हर्ष प्राप्त भया श्रीमहाराजजिके जिवन चरित्रके विषयमे जहातक हमलोगोको होशका निर्मूल खिनसे प्रगट होगा आपके प्रणोका सामाधान जो इहा से नहि हो सक्ता है जो अवश्य श्री वावा टिकमदासजिके जिज्ञासासे होजायगा—

श्री महाराजजिका कुंडलि तथा जन्मपत्रकि प्रति जाति है—
श्री सम्बत् १९७८ शके १७४३ तत्र फाल्गुन शुक्ल द्वादशा या चन्द्रवासरे घ० ४८।२१ पुष्पनक्षत्रे घ० ४८।५६ अतिगंडयोगे घ० ३३।३ कुम्भार्कगतांशा २१ दिन.....
... ०।१० सत्सम

पराशे दोकोशके दूरीपर पूर्वदिशामे है उसी वनसे उप्पव पश्याकीये उसी समयमे हीन महिन्द्र पाहि राजा नयपाल तपस्वी जानकर दर्शन निवित्ते अए दीक्षितजिसे अति प्रसन्न हो रारायणी वो सरयूका विचके राज्यके पत्र लिखर दीक्षितजिको देनेलगे श्रीदीक्षितजि इनकार कीये परंतु राजा हठात्कार पत्र देदीये लाचार होकर राजाके झाग्रहसे ग्रहणकीये उसी एक सार मौजेमे अपनाकान बनाया उसी समयसे इह वंश एकसरीआ ब्राह्मण कहलाए ।

श्रीमहाराज जिमीधरकी ऐशी थीकि संसारी मनुस्येसि वहत कमसंग रहनतथे केवल ओहो माहात्मासे अवर संजनसाथ रहते थे जीनको भजनही अवलंबथा भजनकी पूजा द... विरक्तिका लक्षण... सत्संगका मय्यादा...

लालमोहरको नक्कल

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्र चूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध गिरुदावली विराजमान मानोन्नत श्रीमन्महाराजा धिराज श्रीश्रीश्री महाराज सुरेन्द्रविक्र साह वहादुर सम्सेर जङ्गदेवानां सदा समरविजयिनाम्—

आगे सहर भादगाउंका प्रजा वेहरि आपना सुना विर्ता पाताल जिमि वेचन्या गलछे टोलका सांननिको भाजुमनि सांयषल. किन्या सोहि टोलको वाकोननिचाको भाजु नारान यो पाताल जिमि पूर्व हात ७।। अंगुल ६ दफे दुपिक हात २।। अंगुल २ दफे दुपिक हात ३।। अंगुल ३ सांध वाटो र देनताको घर लिन्याको घर. दहिन हात १० अंगुल ६ दफे दुपिक हात ४।। साढे चार सांध देवताको घर पश्चिम हात १३।। अंगुल ४ सांध संन्यासिको मथ उत्तर हात ३।। दफे सोक हात ११।। अंगुल ४ सांध ननि र लिन्याको घर यति हातको पाताल जिमि १ तस्को मोल रुपिया १२।। तस्को दसौध रुपिया १। सुवा जितमानसिंह मार्फत हात्रा हजूर दाखिल भयो वेचन्याको दाम पाको किन्याको पाताल जिमि पाको गरिवकस्यौ आपना बातिर जामासंग वान्ह हजारका सरहले सुना विर्ता जानि पाताल जिमिको भोग्य गर । इति सम्बत् १९०४ साल मिति ज्येष्ठ वदि २ रोज ७ शुभम्—

मार्फत जितमानसि

बुद्धराम श्रेष्ठ

गळे भक्तपुरको सौजन्यबाट

छाप

स्वस्तिश्री मद्राज कुमार कुमारात्मज श्रीवर्गेडियेर् जनरल
खड्गवहादुर साहवहादुर राणाजी कस्य पत्रम्-

आगे वनपति पाध्याके चयनपुरका लगामा वषतसुंदुर
हिटि मनराजी वधैचाको गुठिका सिवाना भित्त लाल
मोहोरले जगेरा गरि अधिदेषि आजतक सम्म पालि आया
को वन गोगन्या डाडावरि संन्यासि डाडा सम्म येकल्याको
मुख फचि बिमाफी जगेरा गरि पाली राख्याकै थियो
आजकाल अन्त रैकरपट्टिबाट नमागी वल मिचि चोरि
विमाष पारि उजार गरि काटि दिथा थिति वंदेच रहेन
भनि तिमिले हाभ्रा हजुरमा विन्ति गर्न आउंदा जाहेर

भयो अत्र उप्रान्त अधिदेषि मोहर दस्कत्ले आजतक सम्म
जगेरा गरि पाली आयाको वन कसैले नकाटनु षोरिया
नफाडनु केहि कां विसेस चाहियामा चिताइदारसित
मागी काटनु नमागी बलजफतले चोरि जस्ले काट्छ तस्लाइ
पत्री चैनपुर अमालमा लैगी अन वमोजीम दंड गराउनु
भनि थिति वंदेज वावत दस्कत गरि दिज्युं आपना
षातिरज्मासित लालमोहोर वमोजिम जगेरा गर इति
सम्बत् १९१२ साल मिति फाल्गुण वदि १४ रोज ४
शुभम्-

चैनपुर वडा नं. ८ भंज्याङ्खर्कका
नरपति पाध्या गौतमको सौजन्यबाट
प्राप्त